

О.В. Мірошніченко, ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ”

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНІВ

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ БАНКУ

Формування конкурентного середовища, розвиток конкуренції в банківській системі України є важливою умовою ефективної банківської діяльності, підвищення ролі банків у житті країни. В умовах переходу до ринкової економіки українські банки накопили значний досвід функціонування в конкурентному середовищі. Але, ця актуальна проблема, яка має як наукове, так і практичне значення, не отримала ще достатнього висвітлення у вітчизняній літературі. Її ґрунтовне дослідження у значній мірі знаходиться в залежності від осмислення теоретико-методологічних основ дослідження. Актуальність цих досліджень особливо зростає в умовах фінансової кризи.

Відповідно до результатів досліджень нами визначено, що конкурентоспроможність прийнято представляти як багаторівневу модель, що в спрощеному вигляді має наступні рівні:

I рівень – конкурентоспроможність банківської послуги;

II рівень – конкурентоспроможність банку;

III рівень – конкурентоспроможність банківської системи країни;

IV рівень – конкурентоспроможність банківської системи на міжнародному ринку.

Розглянемо детальніше кожен з рівнів конкурентоспроможності банку.

Дослідженню сутності поняття «конкурентоспроможність банківської послуги» в працях вітчизняних та зарубіжних вчених приділяється недостатньо уваги. Натомість, досить активно досліджується конкурентоспроможність товарів інших галузей економіки. Аналізуючи погляди науковців на сутність дефініції «конкурентоспроможність банківських послуг», можна узагальнити їх до двох основних визначень :

- як відповідність послуги умовам ринку та вимогам клієнта;

- як перевага банківської послуги над іншими в умовах широкої пропозиції конкуруючих банківських послуг-аналогів.

На нашу думку, конкурентоспроможність банківської послуги – це здатність банківської послуги привертати увагу клієнтів банку (як наявних, так і потенційних) з-поміж аналогічних послуг інших банків та спроможність банківської послуги максимально задовольнити соціально-економічні потреби клієнтів.

У результаті проведених досліджень наукових праць, в яких досліджується та уточнюється сутність поняття «конкурентоспроможність банку», можна виділити наступні базові підходи. Відповідно до першого, конкурентоспроможним може бути лише банк, який має прибуток. Друга група науковців в основі конкурентоспроможності банку вбачають задоволення наявних потреб клієнтів. Ми пропонуємо розглядати конкурентоспроможність банку як його спроможність задовольняти соціально-економічні потреби наявних клієнтів банку та залучати потенційних клієнтів на основі конкурентоспроможних банківських послуг та під впливом різноманітних факторів внутрішнього та зовнішнього середовища в умовах конкурентного банківського ринку.

Щодо визначення конкурентоспроможності банківської системи, то це питання майже не досліджується в працях науковців. Як правило, в основі конкурентоспроможності банківської системи науковці розглядають конкурентоспроможність банківських послуг. Ми вважаємо, що конкурентоспроможність банківської системи – це спроможність банківської системи країни вільно конкурувати на фінансовому ринку як в середині країни, так і за її межами.

Отже, можна стверджувати, що між рівнями конкурентоспроможності існує досить тісний внутрішній та зовнішній взаємозв'язок, оскільки конкурентоспроможність банку залежить від факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, в якому банк функціонує, а конкурентоспроможність банківської системи країни як на міжнародному

ринку, так і в середині країни, залежить від спроможності кожного банку надавати конкурентоспроможні послуги.

Мірошниченко, О.В. Дослідження рівнів конкурентоспроможності банку [Текст] / О.В. Мірошниченко // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика: збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (27–28 травня 2010 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2010. – Т.2. – С. 111–112.